

טשטוש גבולות. עבודות של שניידר

ביקורת אמנות / ד"ר קציעה עלון

שעת השי

אסתר שניידר, "שין שין", גלריית המדרשה • הפגשת עולמות נפרדים דרך הציורים

אסתר שניידר פורשת על קירות הקוביה הלבנה של החל הגלריה שלל ציורים העשויים צבעי מים וגואש, המנכיחים רפרטואר הנר גע באתרים המהדהדים דתיות מורחית: דיוקנו של הבבא סאלי, ספר חתום, נר, דקל, מבנים מעוגלים וגבוהים המזכירים צורת מינרט, עין מאופרת עטויית רעלה, כד שבור, פתח חסום אבני גוית. ציוריה של שניידר מעניקים לכל אייקון מעמד בלבד, מוטען סמליות. אפילו חפץ "חילוני למהדרין" כחבל פשוט המפריד בין הללים, הופך תחת מחלולה לחפץ בעל הילה הנרמה לתשמיש קדוש כלשהו.

המכלול הציורי יוצר תחושה של מנעד של חפצים בעלי מטען קבלי מיסטי הנפרשים בפנינו, כמורוס ציורי שאינו מבקש לתאר באורח ריאליסטי "טבע רומם", אלא להפך, להשתמש בצבעוניות ורוחשת, עוה. הרקל מצויר סגול, עליו ירוקים כחולים, הבבא סאלי בצהוב, חום וירוק, הגולגולת ירוקה. נגיעות המחול אקספרסיביות, מקרמם של צבעי המים מתפשט אל המשטה, מותיר גבולות רכים, ממושט שים. "טשטוש הגבולות" יכול להיקרא גם כ"מורוס הפעולה הגדול" של התערוכה כולה. שניידר מבקשת לחבר בין עולמות ומרחבי דעת השוכנים בהווה הישראלית בת ימינו כמוברלים ונפרדים זה מזה.

הפגשת העולמות ה"לא מתחברים" הללו דרך הציור, שהוא מרום "חם" ורך המעביר את תחושת היר המצוייר, בניגוד לצילום למשל, אשר ספוג לעתים בנוסף אנתרופולוגי מתנשא, יוצר אוירה מיוחדת במינה בגלריה: רליגיוזיות הנמוגת אל תוך היגיון אסטיטי השואב מן המורח והמערב כאחד.

כך למשל, ציור דיוקנו האישי והמכובד של הבבא סאלי מפיק אותנו מיצוגי השחוקים בפוסטרים וזלים, מחו, ומקיתונות הלעג והוולול שוהא וזכה להם בקרב קהלים מסוימים, מאירך. במרחב הציבורי הישראלי הדתיות המורחית היא לעתים קרובות מושא להלעגה או לכעס. המפלגה הפוליטית ש"ס נתפסת כמייצגת האולטימטיבית שלה, ועושרה העצום נותר לא פעם סמוי מן העין. מהפכת החילון כפי שהיא מוכרת לנו מן ההיסטוריה של אירופה לא עברה על קהילות היהודים בארצות האסלאם ובמזרח, והקוטביות הדיוטומית בין חילוניות לאורתודוקסיה הייתה זרה לרבים מן היהודים המזרחים. כך זכה רפרטואר הפרקטיקות לכינוי "מסורתיות", כינוי שאף הוא חיצוני. היום אף אופציה זו נמחצת בין הקטבים.

הפרישה לרווחה של "ארגו הכלים" המיוחד הזה מעמידה את האמ'ר, נית, אסתר שניידר, כמי שמנסה לחלול שינוי טרנספורמטיבי בעולם, להשפיע על "הספיריות העליונות", באמצעות המעשה האמנותי. הביקור בתערוכה העלה בויכוחני את שיריה של פרופסור חבי בה פריה, חוקרת קבלה ומשוררת מורחית. הנה השיר "ישנו המקום הקטן" מספרה "המצא הנפש" (הוצאת עם עובד): "ישנו המקום הקטן הקטן בו נר הלב עם עצמו/ כאי ללבב ימים ימים/ כדממה דקה ביותר/ שם בת אור עם עצמה מתולכת ללא מחיצה/ שם הוזהב הפצוע נגיר/ שם דק המסך בין פנים ובין חוץ/ שם חורכת מיריות את החך הנדיח/ שם נשבו ונגודו בין כאן ובין שם/ מקום אחד הוא קטן כנקודה/ כשהוא קצת מורחב נגודו בין נכר ובין מכורה/ ככני מולדת אבודה".

תיקון טעות

בכתבה שפורסמה ביום א' בעניין תערוכת הציבור בשנקר נפלה טעות: העצב חתן פרס ישראל דן ריינגר היה הראשון להציג תערוכת יחיד בעיצוב גרפי ממוזיאון ישראל, בצד 1976, וב-1977 עברה התערוכה למוזיאון תל-אביב. עמית של ריינגר גר, חתן פרס ישראל ירום ורדימון, טרם הציג תערוכת יחיד במז' יואן ישראל.

סטודנטים

בחינת בגרות

עבודות של 16 בוגרי התוכנית לתואר שני באמנויות ולימודי המשך באמנות וצילום בבצלאל, מוצגות בסדרה של תערוכות יחיד בגלריה בצלאל בתל-אביב

דיוקנאות בחיפוש אחר דימויי יופי. מאיה ישראל

בגלריה בצלאל בתל-אביב נפתחה בסוף השבוע האחרון תערוכת הבוגרים הראשונה של השנה, ובה עבודות של 16 בוגרי 2008 של התוכנית לתואר שני באמנויות (MFA) ולימודי המשך באמנות וצילום.

התוכנית היוקרתית של בצלאל, בראשות האמן נחום טבת, נחשבת ל"כ"ן השיגור" של אמנים אל השוק המסי' חרי, ורבים מבוגריה (גם השנה) הם אמנים שכבר השת' לבו בתערוכות ובקשר עם גלריות וגופים מייצגים. מכיוון שרוב ה"בוגרים" הם אכן אמנים בוגרים, יש טעם רב בהצגת עבודות הגמר שלהם כ"סדרה של תערוכות יחיד", כפי שחברו לעשות בבצלאל.

בתערוכה "סלמה 008", אביטל כנעני מציגה פסלי פורמייקה ועבודות נייר עם דימויי סכר, "היוצרים תחור שות של כובד וריחוף", על-פי דברי הסבר לתערו' כה. אפרת קדם יצרה מיצב הממוקם על הסף "בין פנים לחרוץ", ובחלקו הפנימי מעקב אחר הסביבה החיצונית. דנה לבילבנת מציגה תערוכת צילום וקולאז', והיא "בונה מערך סיפורי המורכב מחיבורים בין מציאות לבריה". תני לוריא מציג סדרת ציורים מופשטים. ליאב מורחי מציג ציורי שמן קטנים ואובייקטים שבמרכזם דימויי ציד ומסעות. מאיה ישראל מציגה ציורי דיוקנאות גדולי ממדים הנוחים את מושגי הופי. ליאור וטרמן מציג מיצב וידיאו "מפתיע", לרבר האוצרים, העוסק במדיה הטלוויזיוני. גסטון צבי איצ' קוביץ' מציג סדרת צילומים חדשה בשחור-לבן, שמופיעים בה דימויי הרים וחסומים - נושאים שבהם הוא מרבה לעסוק בעבודותיו בשנים האחרונות.

המיצב של מיכל ארו כולל ציורים, ציורי קיר ואובייקטים קטנים ששפלטטים עם אורגנטיקה". גם דרור ראם מציג מיצב שיש בו שילוב של מבט קולנועי ופסילי, העוסק בין השאר בתענוע.

אורי גרון מציג סדרת צילומים שקטים שצולמו בפארקים ובמרחבים אורבניים טבעיים. יובל חי מציג סדרת צילומים

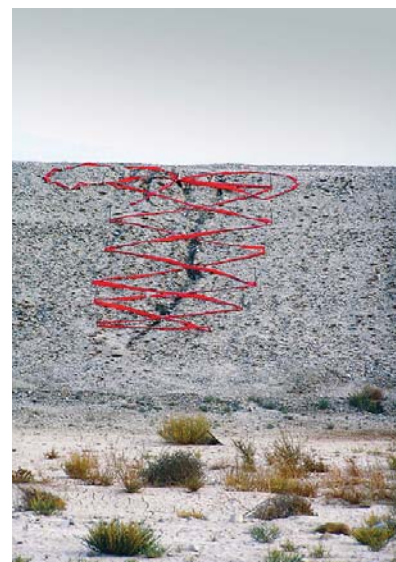
הגית פלג-רותם
hagitpr@globes.co.il

רקמה

חוזרים למשך בחושים

בשנים האחרונות חוזרים אמנים עכשוויים אל הרקמה, אך בדרכים לא שגרתיות. תערוכה קבוצתית חדשה עוסקת בדימויים מתעצמים של טקסטורות רקומות

"ברוי", תערוכה קבוצתית בגלריה העירונית בכפר-סבא, עוסקת בדימוי שקרי של טקסטורות רקומות. "תענוע של חומר, סילוף המציאות וחיפוייה באמצעים אחרים, מנכסים לתוכנם כוחות של יצירה שמביעים אובססיות, טוטאליות ועבודה חושנית בחומר", כותבת האוצרת גלית סמל. לדבי

רקמה באדמה. צילום של אהוד שחורי

"בדוי", שיח גלריה ומוציג, ד', 4.6, 19:00. התערוכה עד ל-21.6, גלריה העירונית כפר-סבא, גאולה 12, א'ה' 9:00-12:00, 16:00-19:00, 12:00-15:00